2024/1980

16.7.2024

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2024/1980,

15. juuli 2024,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Benini relvajõudude toetamiseks surmava jõu kasutamiseks mõeldud kaitseotstarbelise varustusega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ([1]) loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 kohaselt selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.

(2) Guinea lahe rannikuriikide, nimelt Ghana, Côte d'Ivoire, Benin ja Togo põhjapoolseid piirkondi on seoses Saheli keskosas valitseva kriisiga tabanud julgeolekuolukorra halvenemine.

(3) Halveneva julgeolekuolukorra tõttu laiemas piirkonnas on kaitse- ja julgeolekujõude tugevdamine oluline element selle riigi stabiliseerimispüüdluste võimaldamiseks ja toetamiseks. Sellega seoses ning olles täielikult teadlik vajadusest integreeritud lähenemise järele sellele julgeolekuolukorrale reageerimisel, on pikaajalise rahu ja julgeoleku tagamine Beninis üks liidu peamisi prioriteete.

(4) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sai 5. jaanuaril 2024 Beninilt taotluse, et liit abistaks Benini relvajõude operatiivkasutuseks mõeldud väljaõppelaskemoona ja väikerelvadega, et tugevdada operatsiooni Mirador raames Benini põhjaossa siirdud sõjaliste üksuste siirmiseelset väljaõpet ja operatiivvõimet, toetamaks nende jõupingutusi piirata Burkina Fasost ja Nigerist pärit valitsusväliste relvastatud rühmituste põhjustatud ohu laienemist ning tõkestada ja vähendada nende rühmituste võimalusi terrorirünnakuid toime panna.

(5) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, ([2]) ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

(6) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede"), millega toetatakse Benini (edaspidi „toetusesaaja").

([1]) Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

([2]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

2. Abimeetme eesmärk on järgmine:

a) suurendada Benini relvajõudude suutlikkust kaitsta Benini territoriaalset terviklikkust ja suveräänsust ning tsiviilelanikkonda sisemise ja välise agressiooni eest;

b) edendada piirkonnas rahu ja stabiilsust.

3. Lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse abimeetmest järgmist liiki varustust, mis on mõeldud surmava jõu kasutamiseks:

a) laskemoon Benini põhjaosas asuvate Benini relvajõudude üksustele siirmiseelse väljaõppe eesmärgil;

b) väikerelvad operatsiooni Mirador raames operatiiveesmärkidel Benini põhjaossa siirdud Benini relvajõudude üksustele.

4. Abimeetme kestus on 24 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 5 000 000 eurot.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning järgides Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetme alusel toetuse andmise tingimus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped sisaldavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

a) abimeetme raames toetatavad Benini relvajõudude üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;

b) abimeetmest antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tulemuslikult eesmärkidel, milleks see anti;

c) abimeetmest antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;

d) abimeetmest antud vara ei lähe olelusringi lõpus kaduma ja seda ei anta ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on kõnealustes kokkulepetes kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetmest toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga, järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Artikli 1 lõikes 3 osutatud tegevusi viib ellu *Défense Conseil International* – DCI Group.

Artikkel 5

Järelevalve, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja teeb järelevalvet toetusesaaja artiklis 3 sätestatud kohustuste täitmise üle. Kõnealust järelevalvet kasutatakse selleks, et suurendada teadlikkust artiklis 3 sätestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi abimeetme raames toetatavate Benini relvajõudude üksuste poolt.

2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse järgmiselt:

a) tarne kättesaamise tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad omandiõiguse üleminekul Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid;

b) aruandlus, mille puhul toetusesaaja annab igal aastal aru abimeetme raames antud varustust hõlmavate tegevuste kohta ja kindlaksmääratud varustusühikute inventari kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee otsustab, et see aruandlus pole enam vajalik;

c) kohapealne kontroll, mille puhul toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral juurdepääsu, et teha kohapealseid kontrolle ja Euroopa rahutagamisrahastu auditeid.

3. Pärast abimeetme lõpuleviimist teeb kõrge esindaja lõpphindamise, et analüüsida, kas abimeede on artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamisele kaasa aidanud.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamise ajal esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 15. juuli 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

NAGY I.